

Sygn. akt II UK 174/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku S.T., małoletnich M. T., X. T. i A. T. reprezentowanych przez matkę S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.

z udziałem zainteresowanego [...] Urzędu Skarbowego w P.

o jednorazowe odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 września 2013 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawców od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 7 grudnia 2012 r., sygn. akt VIII Ua [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację S. T. oraz reprezentowanych przez nią małoletnich M. T., X. T. i A. T. od wyroku z dnia 28 maja 2012 r., którym Sąd Rejonowy w P. oddalił odwołania wnioskodawców od decyzji z dnia 20 sierpnia 2010 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. odmawiającej im prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci w wyniku wypadku przy pracy Y. T..

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie: 1) art. 6 k.c. oraz przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 228 § 1 k.p.c., przez pominięcie faktu powszechnie znanego i przyjmowanego również w prawie medycznym, że organizm ludzki jest zbyt skomplikowaną konstrukcją, by za każdym razem w sposób niezbity ustalić

przyczynę zgonu, a w konsekwencji wynikających z tego faktu wątpliwości nie można tłumaczyć na niekorzyść dochodzącego określonych roszczeń; 2) przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 231 k.p.c., przez niewyciągnięcie właściwych wniosków z ustalonych faktów wskazujących, że do śmierci Y. T. przyczynił się stres związany z postawionym mu przez pracodawcę zarzutem niewyliczenia się z kwoty 60.000 zł; 3) art. 244 § 1 i 2 k.p.c., przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że dokument w postaci protokołu nr 8/2010 sporządzonego przez pracodawcę denata nie jest wiążący w niniejszej sprawie.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołań, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, lub o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został jej oczywistą zasadnością „z uwagi na powyższe naruszenia prawa” oraz występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego „polegającego na udzieleniu odpowiedzi na pytanie, czy jeżeli za pomocą dostępnych w chwili prowadzenia procesu dowodów nie można jednoznacznie ustalić przyczyny zgonu lub ewentualnie choroby danej osoby, to można wówczas te wątpliwości tłumaczyć na korzyść dochodzącego określonych roszczeń”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Skarżący odwołują się do przesłanek potrzeby rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania

zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia. Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość naruszenia wskazywanych przepisów (por. między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012 r., III UK 59/11, LEX nr 1163963 oraz z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574 i orzeczenia tam powołane).

Skarżący nie podjęli nawet próby odniesienia się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. i wykazania ich istnienia. Nie tylko bowiem nie przeprowadzają w tym zakresie żadnego wywodu jurydycznego, z którego miałyby wynikać, z jakich względów obraza przepisów powołanych w podstawach kasacyjnych byłaby tego rodzaju, że wprost stanowiłaby o zasadności skargi, ale nawet nie powołują przepisów prawa, na tle których miałyby rodzić się sformułowana przez nich wątpliwość określona jako „istotne zagadnienie prawne”. Pomijając, że rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych uzasadnienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, to w części niniejszej skargi, zatytułowanej „uzasadnienie podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz podstaw skargi kasacyjnej” trudno doszukać się wykazywania tych przesłanek przez skarżących. Zawarte tu wywody wskazują, że skarżącym chodzi w istocie o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co zarzutów przedstawionych zaskarżonemu wyrokowi w podstawach kasacyjnych (wśród których brak podstawowego zarzutu naruszenia art. 3 ust. 1 „ustawy wypadkowej”), nie odnoszą się jednak do okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. A tylko obciążające skarżącego wykazanie występowania przynajmniej jedno z ustawowych przesłanek uzasadnia zaangażowanie Sądu Najwyższego.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw